Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

INFORMATIONSÄRENDE
2019-10-11

Ärende
TN 2019-1035

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Jens Plambeck
08-686 1651
jens.plambeck@sll.se

Trafiknämnden
2019-11-25, punkt 15

Information om den allmänna trafikplikten för kollektivtrafiken i Stockholms län 2018

Ärendebeskrivning

Detta är en rapport om den allmänna trafikplikten för kollektivtrafiken i Stockholms län 2018.

Bakgrund

De regionala kollektivtrafikmyndigheterna ska årligen publicera en rapport om den allmänna trafikplikten i sitt verksamhetsområde. Detta sker i enlighet med de skrivningar som finns i EU:s kollektivtrafikförordning (artikel 7.1). Denna rapport är den tredje i sitt slag. I fjol presenterades den andra rapporten om allmän trafikplikt i Stockholms län för år 2017.

Underlag

- Rapport om den allmänna trafikplikten för kollektivtrafiken i Stockholms län 2018

Årlig rapport om den allmänna trafikplikten för kollektivtrafiken i Stockholms län 2018

Rapporten redogör för beslut om allmän trafikplikt som tagits under året samt listar aktuella kollektivtrafikföretag och de ersättningar som har erhållits. De redovisas separat för buss, lokalbana, pendeltåg, sjötrafik samt tunnelbana. Rapporten innehåller tabeller som redogör för kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering under 2018. Rapporten har tagits fram med stöd av

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

INFORMATIONSÄRENDE
2019-10-11

Ärende
TN 2019-1035

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Sveriges kommuners och landstings *”Vägledning för regionala kollektivtrafikmyndigheter – Begrepp och metoder för den årliga rapporten”*.

Transportstyrelsen är tillsynsmyndighet och utför regelbundna uppföljningar av hur olika regionala kollektivtrafikmyndigheter administrerar och planerar kollektivtrafiken. Denna rapport är en del av den uppföljningen och ska vara publicerad senast 31 december varje år.

Sara Catoni
Tf. förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling
Planering

RAPPORT
2019-10-11
Version 1.0

Ärende/Dok. id.
TN 2019-1035

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Handläggare
Ida Stjärnström
ida.stjarnstrom@sll.se

Rapport om den allmänna trafikplikten för kollektivtrafiken i Stockholms län 2018

Region Stockholm
Trafikförvaltningen
105 73 Stockholm

Leveransadress:
Lindhagensgatan 100
Godsmottagningen
112 51 Stockholm

Telefon: 08–686 16 00
Fax: 08-686 16 06
E-post: registrator.tf@sll.se

Säte: Stockholm
Org.nr: 232100-0016
www.sll.se

Besök oss: Lindhagensgatan 100. Kommunikationer: Stadshagen/Thorildsplan

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling
Planering

RAPPORT
2019-10-11
Version 1.0

Ärende/Dok. id.
TN 2019-1035

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Innehållsförteckning

1 Inledning 3

2 Allmän trafikplikt 4

2.1 Fattade beslut om allmän trafikplikt 4

2.2 Kollektivtrafikföretag och ersättningar 7

3 Kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering 8

3.1 Effektivitet 8

3.2 Kvalitet 9

3.3 Finansiering 10

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling
Planering

RAPPORT
2019-10-11
Version 1.0

Ärende/Dok. id.
TN 2019-1035

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

1 Inledning

Region Stockholm är enligt *2 kap. 2 § Kollektivtrafiklagen* regional kollektivtrafikmyndighet i Stockholms län och ansvarar för den regionala kollektivtrafiken i länet. Trafiknämnden fullgör Region Stockholms uppgifter som regional kollektivtrafikmyndighet.

I uppdraget som regional kollektivtrafikmyndighet ingår det att, med utgångspunkt från det regionala trafikförsörjningsprogrammet, fatta beslut om allmän trafikplikt för sådan regional kollektivtrafik som samhället avser att ta ansvar för och teckna avtal om.

Enligt EU:s kollektivtrafikförordning ska regionala kollektivtrafikmyndigheter en gång om året offentliggöra en samlad rapport om den allmänna trafikplikten inom sitt behörighetsområde.

> **Artikel 7 ur EU:s kollektivtrafikförordning 1370/2007**
>
> ”Varje behörig myndighet ska en gång om året offentliggöra en samlad rapport om den allmänna trafikplikten inom sitt behörighetsområde, och de utvalda kollektivtrafikföretagen samt om ersättningar och ensamrätt som dessa kollektivtrafikföretag beviljats som kompensation.
>
> Rapporten ska skilja mellan busstrafik och spårtrafik, den ska möjliggöra kontroll och utvärdering av kollektivtrafiknätets effektivitet, kvalitet och finansiering samt, i förekommande fall, ge information om eventuellt beviljade ensamrätters art och omfattning.”

Transportstyrelsen är tillsynsmyndighet och utför regelbundna uppföljningar av hur olika regioner administrerar och planerar kollektivtrafiken. Från och med den 1 januari 2017 har Transportstyrelsens tillsynsmandat utökats till att även omfatta efterlevnaden av artikel 7.1 i EU:s kollektivtrafikförordning.

Rapporten följer SKLs[1] *Vägledning för regionala kollektivtrafikmyndigheter - Begrepp och metoder för den årliga rapporten.*

[1] Sveriges Kommuner och Landsting

2 Allmän trafikplikt

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet utgör grund för vilken trafik som ska ingå i den allmänna trafikplikten, det vill säga den trafik som kollektivtrafikmyndigheten bedömer behöver upphandlas. Kollektivtrafikmyndigheten ska göra en noggrann bedömning av vilken trafik som samhället ska ansvara för om målen i trafikförsörjningsprogrammet ska kunna uppfyllas. Beslutet om allmän trafikplikt bör tas i god tid inför utgången av trafikavtal. Inför beslutet ska samråd hållas. Den regionala kollektivtrafikmyndigheten får upphandla kollektivtrafik först när ett beslut om allmän trafikplikt är fattat och då endast utifrån vad som anges i det beslutet. Annonsering om att upphandling ska påbörjas måste ske ett år i förväg.

Region Stockholm upphandlar all kollektivtrafik. Ensamrätter eller direkttilldelade avtal förekommer normalt inte. Det fanns dock ett interimsavtal som berörde delar av Stockholms mellanskärgård under 2018. Avtalet ingicks som en övergångslösning efter tidigare överprövningar för att säkerställa trafiken till dess ordinarie avtal kan träda i kraft efter upphandling av skärgårdstrafiken. Förlängningen skedde med stöd av bestämmelser om direkttilldelning av avtal om allmän trafik enligt artikel 5, punkt 5 i EU:s kollektivtrafikförordning.[2] Upphandlingen är nu avslutad och ett nytt avtal trädde i kraft den 1 oktober 2019.

Följande avsnitt redogör för fattade beslut om allmän trafikplikt sedan 1 januari 2012 samt en lista över aktuella kollektivtrafikföretag samt ersättningar som de har erhållit under 2018.

2.1 Fattade beslut om allmän trafikplikt

Enligt lagen 2010:1065 om kollektivtrafik kan behörig kollektivtrafikmyndighet belägga sträckor och/eller områden med allmän trafikplikt om de bedöms ha större behov av kollektivtrafik än vad som tillgodoses på kommersiella villkor.

Sedan 1 januari 2012 har beslut om allmän trafikplikt fattats för följande sträckor/områden, uppdelat per år:

[2] Vid trafikstörningar eller överhängande risk för trafikstörningar föreligger en rätt enligt artikel 5, punkt 5 i EU:s kollektivtrafikförordning EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1370/2007 av den 23 oktober 2007 om kollektivtrafik på järnväg och väg och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1191/69 och (EEG) nr 1107/70 att vidta s.k. nödåtgärder, bl.a. i form av en direkttilldelning av ett avtal om allmän trafik. Avtalslängden för ett sådant avtal får vid tidpunkten för dess ingående inte överstiga två år.

2012

- 2012-12-11 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik inom Stockholms innerstad samt inom Lidingö stad. *TN 1211-0253*

2013

- 2013-04-16 Beslut om allmän trafikplikt för spårvägstrafik på Spårväg City inom Stockholms stad och Lidingö stad. *SL 2013-00744*

- 2013-04-16 Beslut allmän trafikplikt busstrafik Handen, Tyresö, Nynäshamn. *SL-2012-04668*

2014

- 2014-03-11 Beslut om allmän trafikplikt för pendeltågstrafik i Stockholms län samt vissa angränsande kommuner. *SL 2013-5717*

- 2014-03-11 Beslut om allmän trafikplikt för pendelbåtstrafik på linjen Ulvsunda –Södersjukhuset. *TN 2014-0055*

- 2014-03-11 Beslut om allmän trafikplikt för pendelbåtstrafik på linjen Söder Mälarstrand –Kungsholmstorg –Klara Mälarstrand. *TN 2014-0057*

- 2014-03-11 Beslut om allmän trafikplikt för tvärförbindelse mellan Stockholms norra och södra skärgård. *SL 2014-0316*

- 2014-03-11 Beslut om samverkansavtal och allmän trafikplikt för regional tågtrafik i östra Sverige. *TN 2014-0103*

- 2014-04-29 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i områdena Södertälje och Nykvarn. *SL 2014-0211*

- 2014-04-29 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i områdena Järfälla och Upplands-Bro. *SL 2014-0212*

- 2014-06-03 Beslut om allmän trafikplikt för pendelbåtstrafik på linjen Ekerö – Klara Mälarstrand. *SL 2014-0818*

- 2014-06-03 Beslut om allmän trafikplikt för regional tågtrafik i östra Sverige. *TN 2014-0302*

- 2014-10-07 Beslut om allmän trafikplikt för sjötrafik i Stockholms skärgård (från Arholma till Landsort). *SL 2014-0550*

2015

- 2015-11-17 Beslut om allmän trafikplikt för sjötrafik Storholmen – Tranholmen – Ropsten. *TN 2015-1256*

- 2015-11-17 Beslut om allmän trafikplikt för tvärförbindelse mellan Stockholms norra och södra skärgård. *TN 2015-1487*

2016

- 2016-04-19 Beslut om förlängning av allmän trafikplikt för sjötrafik Storholmen – Tranholmen – Ropsten. *TN 2016-0016*

- 2016-09-27 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Vallentuna. *TN 2016-0582*

- 2016-09-27 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik inom Tynningö. *TN 2016-0583*

- 2016-09-27 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Sigtuna och Upplands Väsby. *TN 2016-0426*

- 2016-09-27 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Ekerö. *TN 2016-*0427

2017

- 2017-04-18 Beslut om allmän trafikplikt för sjötrafik Hammarby Sjöstad – Nybroplan. *SL 2017-0238*

- 2017-08-29 Beslut om allmän trafikplikt för sjötrafik på sträckan Ekerö – Klara Mälarstrand. *TN 2017-0457*

- 2017-11-21 Beslut om allmän trafikplikt för kollektivtrafik på vatten i Stockholms mellanskärgård. *TN 2017-1452*

2018

- 2018-06-19 Beslut om allmän trafikplikt för sjötrafik på sträckan Nybroplan-Mor Annas brygga. *TN 2018-0694*

2.2 Kollektivtrafikföretag och ersättningar

Under 2018 hade Trafiknämnden ett antal pågående avtal fördelade på trafikslagen buss, lokalbana, pendeltåg, sjötrafik samt tunnelbana. Aktuella kollektivtrafikföretag och ersättningar redovisas för perioden 2018-01-01 till 2018-12-31:

	Utförda utbudskilometer	Utförda utbudstimmar	Kostnader för köpt trafik
Buss	**119 557 095**	**4 736 689**	**5 907 928 579**
Arriva	35 789 537	1 399 777	1 575 709 549
Keolis	44 441 098	2 072 353	2 738 043 460
Nobina	39 326 460	1 264 559	1 594 175 570
Lokalbana	**6 369 680**	**223 730**	**893 682 000**
Arriva	5 584 920	182 051	715 155 000
Stockholms Spårvägar	784 760	41 680	178 527 000
Pendeltåg	**12 087 593**	**199 176**	**2 247 203 000**
MTR	12 087 593	199 176	2 247 203 000
Sjötrafik		**101 212**	**387 010 710**
Blidösundbolaget AB		16 190	60 600 000
Djurgårdens Färjetrafik AB		10 227	21 139 924
Rederi AB Ballerina		16 335	67 440 359
SKGB		40 036	160 500 000
Strömma Turism & Sjöfart		8 391	12 630 427
Utö Rederi		10 033	64 700 000
Tunnelbana	**13 113 515**	**387 974**	**2 913 035 000**
MTR	13 113 515	387 974	2 913 035 000
Totalsumma	**151 127 882**	**5 648 781**	**12 348 859 289**

Tabell 1. Kollektivtrafikföretag och ersättningar under 2018.

3 Kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering

I tabellerna nedan redovisas kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering med ett urval värden från 2018. Värdena är hämtade från bland annat Trafikanalys, Region Stockholms resvaneundersökning samt trafikförvaltningens årliga rapporter om upplevd kvalitet och miljöredovisning.

3.1 Effektivitet

Effektivitet		Källa
Antal utbudskilometer per invånare	108	Trafikanalys
Antal utbudskilometer per invånare med buss	52	Trafikanalys
Antal utbudskilometer per invånare med tåg	13	Trafikanalys
Beläggning totalt (personkm/utbudskm)	32%	Trafikanalys
Personkm/1000	6 144 000	Trafikanalys
Sittplatskm/1000	18 920 577	Trafikanalys
Beläggning buss (personkm/utbudskm)	30%	Trafikanalys
Personkm/1000	1 874 000	Trafikanalys
Sittplatskm/1000	6 264 663	Trafikanalys
Beläggning tåg (personkm/utbudskm)	28%	Trafikanalys
Personkm/1000	2 142 000	Trafikanalys
Sittplatskm/1000	7 674 703	Trafikanalys
Marknadsandel av det motoriserade resandet	49,4	RVU 2015
Resor per invånare (antal resor)	363	Trafikanalys
Kostnad per personkilometer, SL-trafiken (kr)	3,39	Trafikanalys
Invånare i Stockholms län	2 344 124	SCB

Tabell 2. Kollektivtrafikens effektivitet 2018

3.2 Kvalitet

Kvalitet		Källa
Punktlighet		
Buss	87,9%	Trafikförvaltningens uppföljningsverktyg Vera
Tunnelbana	97,6%	Trafikförvaltningens uppföljningsverktyg Vera
Lokalbana	95,8%	Trafikförvaltningens uppföljningsverktyg Vera
Pendelbåt	i.u.	
Pendeltåg	89,6%	Trafikförvaltningens uppföljningsverktyg Vera
Färdtjänst	86,8%	Trafikförvaltningens uppföljningsverktyg Vera
Nöjdhet (Upplevd kvalitet)		
Buss	79%	*Upplevd kvalitet - SL och Waxholmsbolaget 2018*
Tunnelbana	85%	*Upplevd kvalitet - SL och Waxholmsbolaget 2018*
Lokalbana	88%	*Upplevd kvalitet - SL och Waxholmsbolaget 2018*
Pendelbåt	97%	*Upplevd kvalitet - SL och Waxholmsbolaget 2018*
Pendeltåg	63%	*Upplevd kvalitet - SL och Waxholmsbolaget 2018*
Totalt	80%	*Upplevd kvalitet - SL och Waxholmsbolaget 2018*
Färdtjänst	86%	Trafikförvaltningens uppföljningsverktyg Vera
Energianvändning, kWh per personkm		
Buss	0,365	Trafikförvaltningens miljöredovisning 2018
Spårtrafik	0,104	Trafikförvaltningens miljöredovisning 2018
Sjötrafik	1,619	Trafikförvaltningens miljöredovisning 2018
Totalt	0,201	Miljöredovisning 2018, SLL
Förnybara drivmedel		
Buss	97%	Trafikförvaltningens miljöredovisning 2018
Spårtrafik	100%	Trafikförvaltningens miljöredovisning 2018
Sjötrafik	17%	Trafikförvaltningens miljöredovisning 2018
Totalt	91%	Trafikförvaltningens miljöredovisning 2018
Tillgänglighet		
Andel tillgänglighetsanpassade bussar (enligt RiTill)	100%	Trafikförvaltningen

Tabell 3. Kollektivtrafikens kvalitet 2018

3.3 Finansiering

Finansiering		Källa
Verksamhetsintäkter (tusental kr)	11 985 504	Trafikanalys
varav trafikintäkter (tusental kr)	9 825 911	Trafikanalys
Bidrag (tusental kr)	9 307 922	Trafikanalys
varav landstingsbidrag (tusental kr)	9 044 891	Trafikanalys
Totala kostnader (tusental kr)	20 824 448	Trafikanalys
varav trafikeringskostnader (tusental kr)	12 500 945	Trafikanalys
Självfinansieringsgrad	57,6%	Trafikanalys
Investeringar (miljoner kr)	5 576	SLL Årsredovisning

Tabell 4. Kollektivtrafikens finansiering 2018